

Quicksan Natuur

Ontwikkelterrein Euretco Breda

Onze referentie: 301951

Colofon

Opdrachtgever

Rho Adviseurs Eindhoven
Mevrouw D. Gooijers
Torenallee 20
5617 BC EINDHOVEN

Dossiergegevens

Onze referentie:	301951
Uw referentie:	20180957
Status rapport:	v1.0

Projectteam

Projectverantwoordelijke:	Dennis Slotboom
Specialisten Natuur en Ecologie:	Michelle Smeets Dries van Tuijn
Kwaliteitscontrole:	Dennis Slotboom

Contactgegevens

info@Cobra-adviseurs.nl
www.Cobra-adviseurs.nl
T. 088 - 262 72 00

Centraal postadres

Cobra adviseurs bv
Rechtestraat 12
5455 GE Wilbertoord

Bedrijfsgegevens

KvK Eindhoven 17232157
Btw-nr. NL 8199.70.220.B01
IBAN NL82 RABO 0153 4125 18

Samenvatting

Cobra adviseurs bv heeft op 18 juli 2018 een quickscan Natuur uitgevoerd bij het ontwikkelterrein Euretco in Breda. Rho Adviseurs heeft ons gevraagd vanwege een reconstructie van het gebied eventuele knelpunten in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) in beeld te brengen.

Beschermde soorten

Vogels

In het gebied zijn vogels aanwezig of te verwachten, waaronder houtduif, Turkse tortel, grote bonte specht, ekster, kauw en verschillende soorten kleine zangvogels. Typisch gebouw bewonende vogelsoorten zoals huismus en gierzwaluw hebben wij niet waargenomen en worden ook niet verwacht. Alle vogels zijn beschermd onder de Wnb.

Europees beschermde soorten

Er worden vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis in het gebied verwacht. Vleermuizen zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en staan daarom ook op de lijst van Europees beschermde diersoorten en zijn daarmee strikt beschermd.

Nationaal beschermde soorten

De door ons aangetroffen of te verwachten soorten egel, eekhoorn, rosse woelmuis, huisspitsmuis, bruine kikker en gewone pad zijn opgenomen in de lijst van nationaal beschermde diersoorten.

Vaste rust- en verblijfplaatsen

De nesten van de in het onderzoeksgebied aangetroffen of verwachte vogelsoorten zijn niet jaarrond beschermd, maar zijn wel beschermd zolang het nest in gebruik is. In sommige bomen en gebouwen zijn vermoedelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De puinhopen in het onderzoeksgebied zijn mogelijk schuilplaatsen voor gewone pad en bruine kikker. Daarnaast zijn in het onderzoeksgebied mogelijk verblijfplaatsen van egel, eekhoorn, huisspitsmuis en rosse woelmuis aanwezig.

Worden met het werk verbodsbepalingen overtreden?

Voor vogels waarvan de nesten niet jaarrond zijn beschermd zijn geen overtredingen van de verbodsbepalingen te verwachten mits met de voorgenomen werkzaamheden geen bewoonde nesten verloren gaan. Voor Europees beschermde soorten zijn ten aanzien van de functionaliteit van verblijfplaatsen en foerageergebied van vleermuizen overtredingen van de verbodsbepalingen te verwachten. Uit nader onderzoek moet blijken of de verblijfplaatsen daadwerkelijk in gebruik zijn en of de directe omgeving een belangrijke functie heeft als foerageergebied. Voor de nationaal beschermde soorten, met uitzondering van eekhoorn, is sprake van een overtreding van artikel 3.10 lid 1a en 1b Wnb. Maar voor deze soorten geldt in de provincie Noord-Brabant een vrijstelling omdat de werkzaamheden vallen onder de noemer ruimtelijke ontwikkelingen. Zorgvuldig handelen blijft echter vereist.

Voor eekhoorn is mogelijk sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen als uit nader onderzoek blijkt dat het nest daadwerkelijk in gebruik is door eekhoorns en besloten wordt de boom te kappen.

Vervolgstappen

De volgende vervolgstappen zijn nodig:

- behouden van bewoonde vogelnesten die niet jaarrond zijn beschermd door te werken buiten het broedseizoen of aanvullende nestcontroles;
- Nader vleermuisonderzoek naar de functionaliteit van verblijfplaatsen in bomen en gebouwen en naar de functionaliteit van foerageergebied.
- Nader onderzoek naar het mogelijke eekhoornnest.
- Het inspecteren van de werkomgeving op dieren.
- De puinhopen met het oog op amfibieën verwijderen tussen eind december en begin maart.
- De gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van Stadswerk te hanteren.

Gebiedsbescherming

De voorgenomen werkzaamheden hebben naar verwachting geen invloed op nabijgelegen Natura 2000-gebieden of de nabijgelegen Natuurnetwerk Nederland (NNN). Vervolgstappen zijn in dit kader niet nodig. Wel adviseren wij deze conclusies kort te sluiten met de provincie Noord-Brabant.

Houtopstanden

Het onderzoeksgebied bevindt zich binnen de bebouwde kom Boswet. Dat houdt in dat in het kader van hoofdstuk 4 Wet natuurbescherming er geen sprake is van een meldings- en herplantplicht bij het vellen van bomen. Wel is er voor de waardevolle bomen en mogelijk ook andere bomen een omgevingsvergunning voor vellen nodig. Hiernaar zal onderzoek moeten worden verricht.

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Situatie en planvorming	6
3	Verantwoording	9
3.1	Literatuuronderzoek	9
3.2	Nationale Databank Flora en Fauna	9
3.3	Veldwerk	10
4	Quickscan	11
4.1	Gebiedsbescherming	11
4.2	Planten en dieren	13
4.2.1	Vogels	13
4.2.2	Europees beschermde soorten	13
4.2.3	Nationaal beschermde soorten	13
4.3	Vaste rust- en verblijfplaatsen	14
4.4	Overige functies	16
4.5	Houtopstanden	16
5	Conclusie	17
5.1	Soortenbescherming	17
5.1.1	Vogels	17
5.1.2	Europees beschermde soorten	17
5.1.3	Nationaal beschermde soorten	18
5.2	Gebiedsbescherming	19
5.3	Houtopstanden	19
5.4	Samenvatting	20
6	Advies	21
6.1	Vogels	21
6.2	Europees beschermde soorten	21
6.3	Nationaal beschermde soorten	22
6.4	Werken volgens gedragscode	22
6.5	Gebiedsbescherming	22
6.6	Houtopstanden	23

Bijlage 1. Juridisch kader Wet natuurbescherming

1

Inleiding

In opdracht van Rho Adviseurs hebben wij een quickscan Natuur uitgevoerd. Het gaat om het ontwikkelterrein Euretco in Breda, gelegen in de provincie Noord-Brabant. Dries van Tuijn en Michelle Smeets hebben het veldwerk uitgevoerd op 18 juli 2018.

Aanleiding

Dit onderzoek wordt uitgevoerd in verband met de voorgenomen revitalisatie van het gebied. U wilt weten of met deze handelingen een conflict ontstaat in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb). Er wordt onder andere beoordeeld of binnen het plangebied beschermde soorten of de vaste rust- en verblijfplaatsen hiervan aanwezig zijn. Op basis van de resultaten kunnen wij u aangeven of er een ontheffing moet worden aangevraagd of dat nader onderzoek noodzakelijk is.

Onze quickscan Natuur is een toets van de ecologische potenties van het onderzoeksgebied en kan niet worden gezien als volwaardig ecologisch onderzoek. Er is in dit stadium geen uitgebreide inventarisatie uitgevoerd van soorten of soortgroepen.

Hebt u na het lezen van dit rapport nog vragen?

Neem dan gerust contact op met Michelle Smeets op 088-262 72 00.

Uw veelzijdig specialist,

Joost Verhagen

Directeur

Cuijk, 27 augustus 2018

2

Situatie en planvorming

Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied betreft het terrein van de voormalige Euretco in Breda-Noord. Op afbeelding 1 is het onderzoeksgebied globaal gemarkeerd.

Afbeelding 1. Onderzoeksgebied (rood kader)

De situatie

Het onderzoeksgebied is 3,2 hectare groot en omvat gebouwen, bomen, parkeerplaatsen en wegen. Een deel van het terrein is vervallen en er heeft sloop plaatsgevonden. Over het terrein staan verspreid bomen in vakken bosplantsoen, gras of gazon, sierbeplanting of verharding. Direct ten noorden van het onderzoeksgebied bevindt zich een park met een waterpartij. Op foto 1, 2 en 3 is de situatie afgebeeld.

Planvorming

Het onderzoeksgebied wordt gerevitaliseerd. In dit rapport hebben wij als uitgangspunt aangenomen dat mogelijk alle gebouwen binnen het onderzoeksgebied worden gesloopt of gerenoveerd. Waarschijnlijk worden ook bomen verwijderd. Hoe de nieuwe situatie eruit komt te zien en hoe werkzaamheden in de tijd worden geplaatst is nog niet bekend.

Foto 1. Bebouwing

Foto 2. Vervallen en gesloopte situatie

Foto 3. Parkeerplaats met bomen

3 Verantwoording

3.1 Literatuuronderzoek

Natuurwetgeving

Wij hebben onderzocht of het onderzoeksgebied een wettelijk beschermde status of een beleidsmatig vastgestelde natuurstatus heeft. Daarvoor raadplegen wij onder andere provinciale websites en de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). In bijlage 1 hebben wij het juridisch kader samengevat.

Soortinformatie

Om inzicht te krijgen in de actuele gegevens die beschikbaar zijn over het onderzoeksgebied en de omgeving hebben wij websites van onder andere RAVON (www.ravon.nl), SOVON (www.sovon.nl), De Vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl) en de Zoogdierverseniging (www.zoogdierverseniging.nl) geraadpleegd.

3.2 Nationale Databank Flora en Fauna

Wij hebben gegevens over de aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten binnen het onderzoeksgebied opgevraagd bij de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, www.ndff.nl). Op afbeelding 2 ziet u de administratieve gegevens.

Afbeelding 2. Administratieve gegevens NDFF

Projectnaam	Ontwikkellocatie Euretco Breda
Doel	Quickscan Natuur
Datum	16-07-2018 12:36
Ordernummer	HNL-2018-160
Geselecteerde kilometerhokken	113-401

Resultaten

In tabel 1 zijn de resultaten uit de Nationale Databank Flora en Fauna weergegeven. Van vleermuizen, landzoogdieren, vogels en amfibieën zijn uit het kilometerhok meldingen bekend van Europees en nationaal beschermde soorten, maar naar deze groepen is niet altijd volledig onderzoek uitgevoerd. Van vaatplanten, dagvlinders en libellen zijn geen meldingen bekend van beschermde soorten ondanks wel volledig uitgevoerd onderzoek. Van reptielen, vissen en overige soortgroepen zijn geen meldingen bekend maar naar deze soortgroepen is ook geen volledig onderzoek uitgevoerd. Met ons veldbezoek (zie paragraaf 4.2) toetsen wij de uitkomsten van onderstaande download.

Tabel 1. Resultaten Nationale Databank Flora en Fauna

113 - 401	vaatplanten	vleermuizen	landzoogdieren	broedvogels	wintervogels	amfibieën	reptielen	vissen	dagvlinders	libellen	overige soortgroepen
Rode-Lijstsoorten	7			6					2		
Vogelrichtlijn				41	170						
Habitatrichtlijn		1									
WNB-andere soorten (PROV)			1								
WNB-andere soorten (NL)			5			2					
Kantel soorten	349	1	11	43	191	2	1	4	20	19	14
Detailering 0-0.25/0.25-1	75%/3%	33%/0%	35%/3%	80%/0%	65%/0%	20%/0%	100%/0%	50%/16%	97%/0%	70%/0%	20%/0%
Volledigheid onderzoek	goed	slecht	redelijk	goed	goed*	slecht	slecht	slecht	goed	goed	onbepaald
Onderzoeksperiode	1998-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018

3.3 Veldwerk

Tijdstip en omstandigheden

Dries van Tuijn en Michelle Smeets hebben één veldbezoek uitgevoerd. In tabel 2 hebben wij de omstandigheden tijdens het veldwerk opgenomen.

Tabel 2. Inventarisatieronde

Datum	Moment	Weersomstandigheden
18 juli 2018	Ochtend	Droog, geen bewolking, nauwelijks wind, 27°C

Werkwijze

Wij werken uitsluitend volgens de richtlijnen en inventarisatiemethoden die zijn voorgeschreven door bijvoorbeeld diverse gegevensbeherende instanties zoals SOVON (vogels), RAVON (reptielen en amfibieën), FLORON (vaatplanten), de Zoogdierverseniging en EIS (ongewervelden) of zoals beschreven in de kennisdocumenten voor beschermde soorten (www.bij12.nl). Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten op basis van waarnemingen, aanwezige biotopen en habitats.

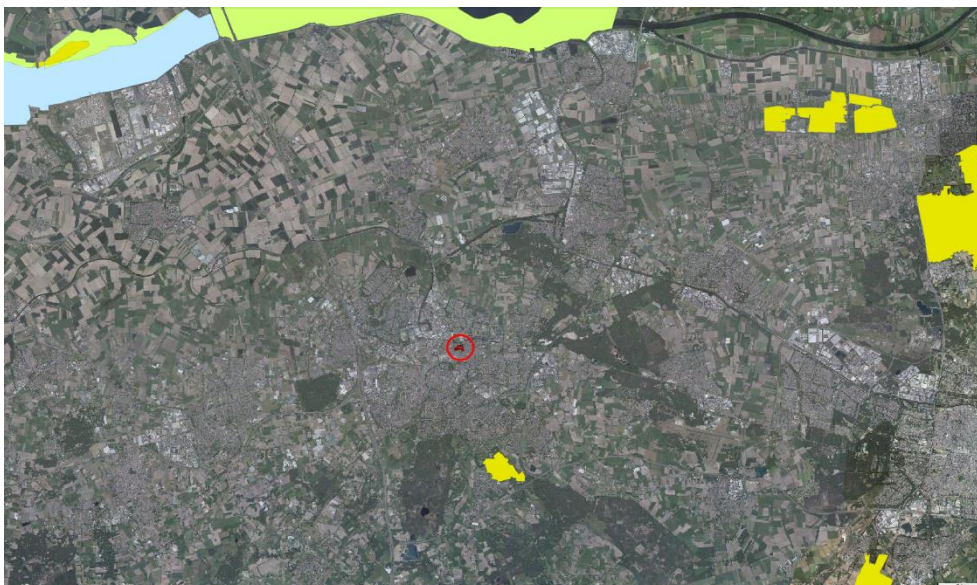
4 Quicksan

4.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied en ligt op ruime afstand van gebieden die wel als Natura 2000-gebied zijn aangewezen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt in de gemeente Breda en heet Ulvenhoutsebos. Het gebied ligt op circa 4,7 km vanaf het onderzoeksgebied. Op afbeelding 3 is de ligging van het onderzoeksgebied (binnen de rode cirkel) te zien ten opzichte van Natura 2000-gebieden (gele markeringen).

Afbeelding 3. Ligging onderzoeksgebied ten opzichte van Natura 2000-gebied

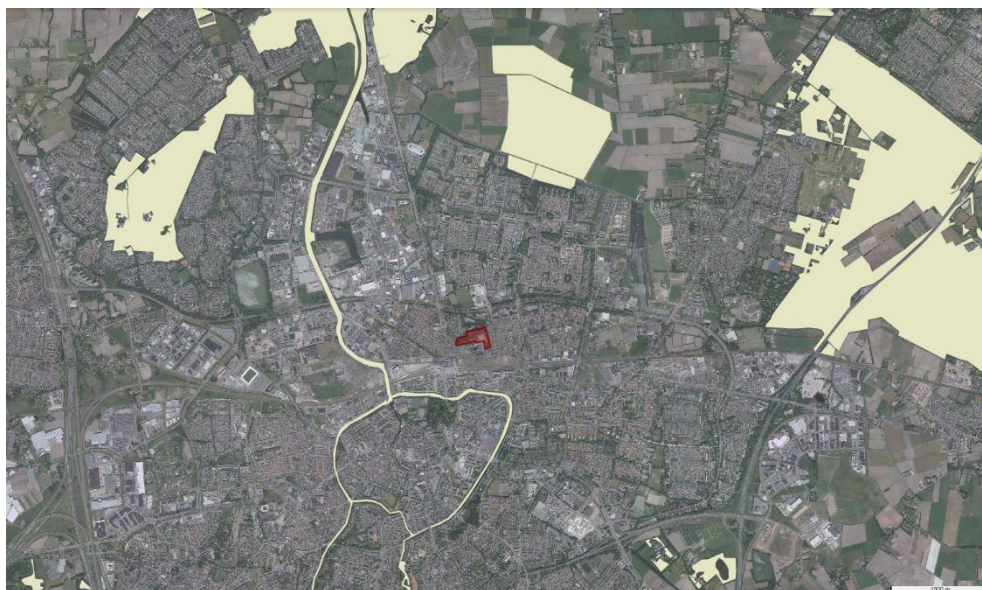
Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het onderzoeksgebied ligt op circa 550 m van het dichtstbijzijnde NNN gebied. Dat gebied betreft de Mark die om het centrum van Breda ligt. Op afbeelding 4 is de ligging van onderzoeksgebied (rode omlijning) te zien ten opzichte van het NNN (beige markeringen).

Gemeentelijke status

Voor zover bekend heeft het gebied geen gemeentelijke beschermde natuurstatus.

Afbeelding 4. Ligging onderzoeksgebied ten opzichte van NNN

4.2 Planten en dieren

4.2.1 Vogels

In het onderzoeksgebied verwachten wij of hebben wij verschillende soorten vogels waargenomen, waaronder bijvoorbeeld houtduif, Turkse tortel, grote bonte specht, ekster, kauw en verschillende soorten kleine zangvogels. Typisch gebouwbewonende vogelsoorten zoals huismus en gierzwaluw hebben wij niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

4.2.2 Europees beschermde soorten

Vleermuizen

Wij verwachten dat verschillende soorten vleermuizen in het onderzoeksgebied kunnen worden waargenomen, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en laatvlieger kunnen worden waargenomen. Het projectgebied en de directe omgeving omvat mogelijke verblijfplaatsen en mogelijke foerageerlocaties, waardoor het aannemelijk is dat vleermuizen kunnen worden aangetroffen.

Overige soortgroepen

Wij hebben geen exemplaren uit andere Europees beschermde soortgroepen waargenomen. Deze zijn op basis van literatuuronderzoek en het ontbreken van geschikte biotopen ook niet te verwachten.

4.2.3 Nationaal beschermde soorten

Vaatplanten

Wij hebben geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Deze zijn ook niet te verwachten gezien het ontbreken van geschikte biotopen.

Terrestrische zoogdieren

Wij hebben geen terrestrische zoogdieren of sporen van zoogdieren waargenomen. Wij verwachten wel dat algemeen voorkomende soorten als egel, eekhoorn, rosse woelmuis, en huisspitsmuis in het gebied. Met name de plantvakken en bosplantsoenvakken vormen geschikte verblijfs- en foerageerlocaties voor deze soorten. Wij verwachten op basis van het ontbreken van geschikte biotopen verder geen andere zoogdieren.

Amfibieën en reptielen

Wij hebben geen amfibieën aangetroffen. Maar waarschijnlijk houden algemene soorten zoals bruine kikker en gewone pad zich wel op in het gebied. Wij hebben geen reptielen waargenomen. Deze zijn op basis van literatuuronderzoek en het ontbreken van geschikte biotopen ook niet te verwachten.

Vissen

Binnen de werkgrenzen van het plangebied is geen oppervlaktewater en/of oevers hiervan aanwezig. De aanwezigheid van vissen is daarom uitgesloten.

Dagvlinders en libellen

Wij hebben geen beschermde dagvlinders of libellen waargenomen. Deze zijn ook niet te verwachten vanwege het ontbreken van specifieke biotopen voor beschermde soorten.

4.3 Vaste rust- en verblijfplaatsen

Nesten

Wij hebben geen nesten van vogels met een jaarrond beschermde status aangetroffen. Wel hebben wij in een van de bomen een nest van vermoedelijk eekhoorn aangetroffen (zie foto 4). In bomen en bebouwing hebben wij verder nesten aangetroffen van algemeen voorkomende vogelsoorten zoals houtduif en kauw (zie foto 5).

Foto 4. Vermoedelijk eekhoornnest

Foto 5. Nest van houtduif

Nest van vermoedelijk kauw

Holten

In een aantal bomen zijn holten en spechtengaten aanwezig. Mogelijk dat deze holten gebruikt worden als broedgelegenheid voor holtenbroedende vogels zoals grote bonte specht, boomklever en kauw.

Vleermuizen

Wij hebben op verschillende plekken potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen in de vorm van scheuren, kieren en spleten in de bebouwing (zie foto 6 links). Daarnaast hebben wij op meerdere plaatsen keutels van vleermuizen aangetroffen (zie foto 6 rechts). Op foto 7 hebben wij de door ons aangetroffen locaties met vleermuiskeutels gemarkeerd. De aanwezigheid van keutels zou kunnen duiden op de aanwezigheid van verblijfplaatsen. Daarnaast worden mogelijk ook de holten en spechtengaten in bomen gebruikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Foto 6.

Potentiële verblijfplaats

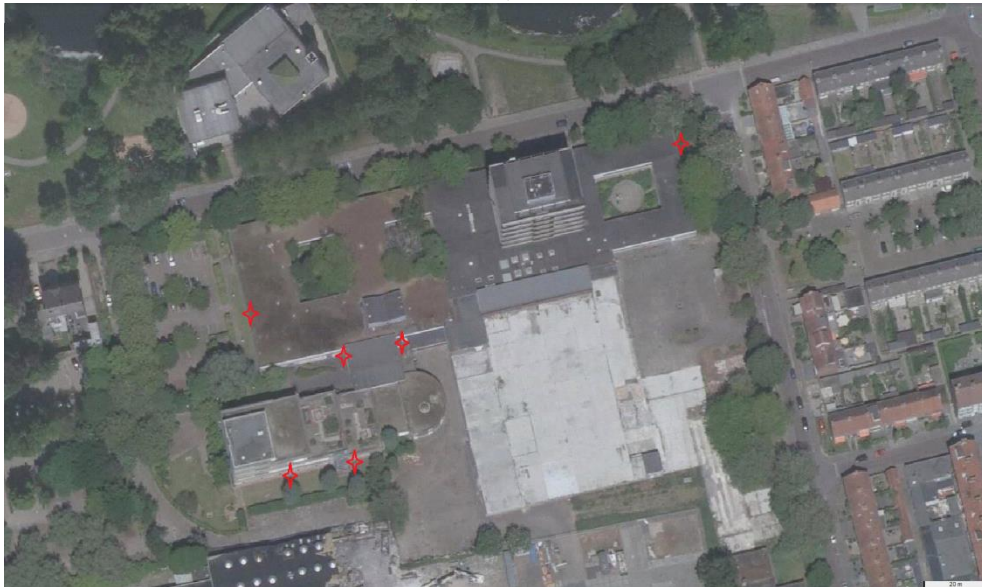

Vleermuiskeutels

Foto 7.

Locaties vleermuiskeutels (rode ster)

Overige verblijfplaatsen

Wij verwachten dat in het onderzoeksgebied verblijfplaatsen van egel, huisspitsmuis en rosse woelmuis aanwezig zijn. En mogelijk gebruiken amfibieën als bruine kikker en gewone pad de puinhopen in het gebied als schuilplaats (zie foto 8).

Foto 8.

Puinhopen als mogelijke schuilplaats voor amfibieën Puinhoop als potentiële verblijfplaats voor amfibieën

4.4 Overige functies

De combinatie van bomen en open terrein maken delen van het onderzoeksgebied in potentie geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Mogelijk wordt de directe omgeving van verblijfplaatsen ook gebruikt als foerageergebied. De bomen in de directe omgeving bieden beschutting, wat belangrijk is voor vleermuizen. Daarnaast blijft onder de kronen van bomen warmte hangen en dat trekt insecten aan. Deze insecten zijn de voedselbron voor vleermuizen.

4.5 Houtopstanden

In het onderzoeksgebied staan bomen die vallen onder de noemer houtopstand. De APV van de gemeente Breda beschrijft namelijk het volgende over wat verstaan wordt onder een houtopstand:

“Eén of meer bomen, boomvormers, andere houtachtige gewassen, Groengebieden en/of Landschapselementen”.

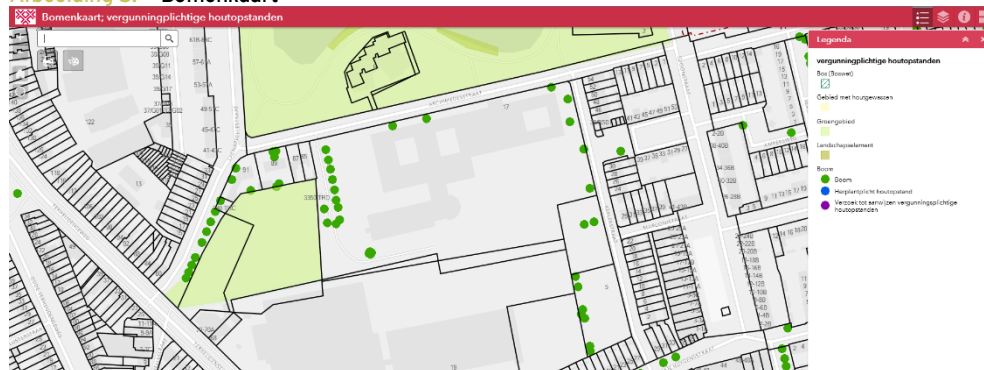
Onder een boom wordt verstaan:

“Een houtachtig, opgaand gewas, zowel levend als afgestorven met een minimale hoogte van 200 centimeter en een duidelijke - al dan niet betakte - stam en een duidelijke kroon, met dien verstande dat, indien een duidelijke kroon ontbreekt als gevolg van het knotten deze houtopstand tevens wordt aangemerkt als boom.”

Het onderzoeksgebied bevindt zich binnen de stedenbouwkundige bebouwde kom en hierbij nemen wij aan dat het onderzoeksgebied ook binnen de bebouwde kom Wnb ligt (voorheen Boswet; bron: Boswet Herziening grens bebouwde kom boswet, raad 2017_474).

In het onderzoeksgebied staan ook waardevolle bomen of houtopstanden. Hieronder wordt onder verstaan: “Houtopstanden die op basis van aanwezige waarde(n) worden beschouwd als behoudenswaardig en/of houtopstanden die zijn/moeten worden aangeplant op basis van een herplantplicht. De Waardevolle houtopstanden worden na aanwijzing als bedoeld in lid 1 en 2, opgenomen op de ‘Bomenkaart; vergunningplichtige houtopstanden’.” Zie afbeelding 5.

Afbeelding 5. Bomenkaart

5 Conclusie

5.1 Soortenbescherming

5.1.1 Vogels

Vogels gebruiken het onderzoeksgebied als foerageergebied, voortplantingsgebied of als tijdelijke rustplaats. Alle vogels zijn streng beschermd volgens de Wnb. Van opzettelijke verstoring hoeft echter geen sprake zijn. Vogels zullen het terrein mijden zodra de werkzaamheden starten.

Nesten

In 2009 is de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond zijn beschermd, aangepast. De lijst biedt geen wettelijk kader, maar is een belangrijke richtlijn bij het maken van effectanalyses. Deze lijst maakt onderscheid in:

- nesten met een jaarrond beschermde status (categorie 1 t/m 4);
- nesten van vogels die niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het nodig is een goed beeld te hebben of na de ingreep goede alternatieven voorhanden zijn om nieuwe nesten te bouwen (als het nest verloren gaat) (categorie 5);
- nesten van overige, vaak erg algemeen voorkomende vogels.

Categorie 5

Er kunnen nesten uit categorie 5 verwacht worden in het onderzoeksgebied, zoals nesten van ekster in bomen en nesten van spechten- en mezensoorten in boomholten. Deze nesten zijn jaarrond beschermd wanneer voor deze soorten in de directe omgeving onvoldoende alternatieve nestlocaties voor handen zijn. In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn echter wél voldoende alternatieven beschikbaar en daardoor zijn deze nesten in dit geval niet jaarrond beschermd. Nesten van deze soorten zijn wel beschermd zolang het in gebruik is.

Overige vogels

In bomen en struiken kunnen nesten verwacht worden van algemeen voorkomende soorten zoals houtduif en merel. Nesten van deze categorie vogels zijn niet jaarrond beschermd maar wel streng beschermd zolang het nest in gebruik is. In hoofdstuk 6 beschrijven wij hoe u hiermee moet handelen.

5.1.2 Europees beschermde soorten

In het onderzoeksgebied zijn soorten aanwezig of kunnen soorten voorkomen die in het kader van de Wnb op Europees niveau beschermd zijn. Het gaat om gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis.

Vleermuisverblijfplaatsen

Er is een kans dat in enkele bomen en in de bebouwing potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig zijn. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden vaak niet permanent gebruikt, afhankelijk van de aard en omvang van de verblijfplaats en de soort. Als van potentiële verblijfplaatsen wordt aangetoond dat deze wel in gebruik zijn, dan zijn dergelijke verblijfplaatsen streng beschermd. Als door de sloop, renovatie of herinrichting dergelijke verblijfplaatsen worden aangetast of vernietigd, dan is sprake van een overtreding van art. 3.5 lid Wnb. Uit nader onderzoek zal moeten blijken of te verwijderen bomen en bebouwing verblijfplaatsen bevatten en of deze ook daadwerkelijk in gebruik zijn.

Foerageergebied

Het onderzoeksgebied of delen hiervan worden waarschijnlijk gebruikt als foerageergebied door vleermuizen. Met name de directe omgeving van verblijfplaatsen, mits aangetoond dat daadwerkelijk sprake is van verblijfplaatsen, is hierin van belang. Mits van wezenlijk belang zijn alle elementen (bomen) die tezamen het foerageergebied gestalte geven, streng beschermd. De functionaliteit van foerageergebied kan worden aangetast als bijvoorbeeld bomen en beplantingen worden verwijderd, waardoor ook sprake kan zijn van een overtreding van art. 3.5 lid 4 Wnb. Of daadwerkelijk sprake is van foerageerfunctionaliteit en het belang hiervan moet nader worden onderzocht.

5.1.3 Nationaal beschermde soorten

Binnen het onderzoeksgebied zijn soorten aanwezig of kunnen soorten voorkomen die in het kader van de Wnb op nationaal niveau beschermd zijn. Het gaat om de volgende soortgroepen:

- grondgebonden zoogdieren (egel, eekhoorn, rosse woelmuis, huisspitsmuis);
- amfibieën (bruine kikker, gewone pad);

Voor eekhoorn is mogelijk een overtreding van de verbodsbepalingen (artikel 3.10 lid 1b) te verwachten als de boom waarin zich het mogelijke eekhoornnest bevindt, wordt gekapt. Uit nader onderzoek zal moeten blijken of het nest daadwerkelijk van een eekhoorn is en of dit nog steeds in gebruik is. Mogelijk zullen uiteindelijk mitigerende maatregelen moeten worden getroffen als blijkt dat het nest van eekhoorn is, in gebruik is en de betreffende boom niet behouden kan blijven.

Voor de overige nationaal beschermde soorten hebben de voorgenomen werkzaamheden tot gevolg dat verblijfplaatsen verloren gaan. Ook bestaat de kans dat er dieren tijdens de werkzaamheden worden gedood. Daarmee vindt overtreding plaats van artikel 3.10 lid 1a en 1b Wnb. Maar omdat er sprake is van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten en voor deze verbodsbepalingen in de provincie Noord-Brabant een provinciale vrijstelling. Er moet echter wel zorgvuldig worden gehandeld. Hoe dit zorgvuldig handelen vormgegeven kan worden hebben wij beschreven in hoofdstuk 6.

5.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Wij verwachten dat de voorgenomen ontwikkelingen geen invloed zullen hebben op natuurwaarden in Natura 2000-gebieden in de omgeving. Het dichtstbijzijnde natura 2000-gebied Ulvenhoutsebos bevindt zich namelijk op circa 4,7 km afstand van het onderzoeksgebied. Wij verwachten daarom dat verdere toetsing in dit kader dan ook niet nodig is.

NNN

Wij verwachten geen negatieve effecten op de nabijgelegen NNN. De kernwaarden van het nabijgelegen NNN, de Mark, hebben vooral betrekking op waterorganismen. De voorgenomen herontwikkeling zal hierop naar verwachting geen invloed hebben. Wij verwachten daarom dat verdere toetsing in dit kader niet nodig is.

5.3 Houtopstanden

Het onderzoeksgebied bevindt zich binnen de stedenbouwkundige bebouwde kom. Of het onderzoeksgebied zich ook binnen de bebouwde kom Boswet bevindt, is onduidelijk. Indien het onderzoeksgebied zich binnen de bebouwde kom Boswet bevindt, dan houdt dit in dat er in het kader van hoofdstuk 4 Wet natuurbescherming geen sprake is van een meldings- en herplantplicht bij het vellen van bomen. Wel is er voor in elk geval een aantal waardevolle bomen een omgevingsvergunning voor vellen nodig. Hiernaar zal onderzoek moeten worden verricht.

5.4 Samenvatting

In tabel 3 vertalen wij de uitkomsten van dit onderzoek naar een samenvatting van de voorkomende soorten, eventuele overtredingen van de verbodsbepalingen en de noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, ontheffingsaanvragen en vergunningsaanvragen.

Tabel 3. Overzicht conclusies en vervolgstappen

Soortenbescherming					
	(mogelijk) Voorkomend	Overtreding verbodsbepalingen	Nader onderzoek	Ontheffing	Advies
Vogels					
Nesten niet jaarrond beschermd	Ja	Nee	Nee	Nee	Controle, buiten broedseizoen werken
Nesten jaarrond beschermd	Nee	Nee	Nee	Nee	-
Europees beschermde soorten					
Vleermuizen	Ja	Mogelijk Art 3.5 lid 4 Wnb	Ja	Mogelijk	Eerst nader onderzoek
Overige soortgroepen	Nee	-	-	-	-
Nationaal beschermde soorten					
Terrestrische zoogdieren (egel, huisspitsmuis, rosse woelmuis)	Ja	Ja Art 3.10 lid 1a en 1b Wnb	Nee	Ja	Zorgplicht en voorkomen verstoring verblijfplaats
Eekhoorn	Ja	Mogelijk Art 3.10 lid 1b Wnb	Ja	Mogelijk	Eerst nader onderzoek
Amfibieën	Ja	Nee	Nee	Nee	Zorgplicht
Overige soortgroepen	Nee	-	-	-	-
Gebiedsbescherming					
	Afstand	Negatieve effecten	Vervolgstappen	Vergunning	Opmerkingen
Natura 2000	+/- 4,7 km	Nee	Overleg provincie Noord-Brabant, zie par. 6.5	Nee	-
NNN	+ / - 550 m	Nee	Overleg provincie Noord-Brabant, zie par. 6.5	Nee	-
Houtopstanden	In onderzoeks-gebied	Mogelijk, bij vellen	Aanvragen omgevingsvergunning voor vellen waardevolle bomen, zie par. 6.6	-	Controle op gemeentelijke en provinciale verordeningen

6 Advies

6.1 Vogels

Behouden bewoonde nesten

Wij adviseren de eventueel te verwijderen bomen en beplantingen te verwijderen in de periode tussen 1 december en 1 maart. De kans dat dan bewoonde nesten aanwezig zijn, is erg klein. Ook buiten deze periode mag gerooid worden, mits (zie ook 'Nestcontrole') uit een aanvullende controle is gebleken dat er geen bewoonde nesten aanwezig zijn. Let op dat pas tot verwijderen mag worden overgegaan als uit nader onderzoek duidelijk is of de bomen bijdragen aan de functionaliteit van verblijfplaats en/of foerageergebied voor vleermuizen.

Nestcontrole

Als u besluit bomen en beplantingen te verwijderen tussen 1 maart en 1 december, moet voorafgaand aan de werkzaamheden een aanvullende controle worden uitgevoerd. Hiermee onderzoekt u of zich bewoonde nesten in de te rooien elementen bevinden. Dit onderzoek moet maximaal drie dagen voor de daadwerkelijke werkzaamheden uitgevoerd worden. Worden bewoonde nesten aangetroffen, dan moet de betreffende nestlocatie worden gemarkeerd en ontzien zolang het nest bewoond is. Dat betekent dat duidelijk moet zijn dat de boom of struik pas gekapt mag worden als het nest niet meer bewoond is, doorgaans een aantal weken later. In de tussentijd moet bijvoorbeeld met een lint om de stam duidelijk worden gemaakt dat de bewuste boom nog niet gekapt mag worden.

6.2 Europees beschermde soorten

Vleermuisonderzoek

Wij adviseren ruim voor het begin van de werkzaamheden een vleermuisonderzoek uit te laten voeren. Een dergelijk onderzoek heeft een doorlooptijd van circa drie maanden en kan uitsluitend volledig worden uitgevoerd in een periode die valt tussen half april en eind oktober. Het onderzoek moet zich richten op soorten, de functionaliteit van verblijfplaatsen en op de functie van foerageergebied. Daarnaast moeten ook bomen waarvan vast komt te staan dat die verwijderd worden, beoordeeld worden op de aanwezigheid van holten en of deze gebruikt worden door vleermuizen. Als blijkt dat van gebruik sprake is, moeten ook deze bomen meegenomen worden in het nader onderzoek.

Protocol

Het nader onderzoek moet uitgevoerd worden conform het Vleermuisprotocol versie 2017. Dit protocol is goedgekeurd door het ministerie van EZ en beschrijft de wijze van zorgvuldig onderzoek als het gaat om vleermuizen. Wanneer u dat wenst, kan Cobra adviseurs bv dit onderzoek voor u verzorgen.

6.3 Nationaal beschermde soorten

Inspectie werkomgeving

Wij adviseren de bomen en de directe omgeving voorafgaand aan het rooien te controleren op de aanwezigheid van dieren. Eventueel aangetroffen egels, kikkers en padden moeten dan voorzichtig verplaatst worden naar bijvoorbeeld het naastgelegen bosperceel.

Eekhoorn

Indien besloten wordt de boom met het mogelijke eekhoornnest te verwijderen, dan adviseren wij een nader onderzoek uit te laten voeren waarbij vastgesteld moet worden of het nest daadwerkelijk van eekhoorn is en of het nog in gebruik is. Indien de boom gehandhaafd blijft adviseren wij binnen een straal van 15 m rondom het eekhoornnest geen werkzaamheden te verrichten of bomen en struiken te verwijderen. Op deze manier kan verstoring geminimaliseerd worden en het nest behouden blijven.

Amfibieën

De puinhopen die mogelijk gebruikt worden door amfibieën als bruine kikker en gewone pad zullen waarschijnlijk te zijner tijd opgeruimd worden. Wij adviseren dit uit te voeren in de periode tussen eind december en begin maart omdat dan de kans op het aantreffen van deze soorten in dergelijke puinhopen niet groot is.

6.4 Werken volgens gedragscode

Wij adviseren te handelen volgens de 'Gedragscode Ruimtelijke Ontwikkeling en Inrichting'. Deze gedragscode is op te vragen bij de Vereniging Stadswerk Nederland. Werken volgens de Gedragscode houdt onder andere het volgende in:

- Stel voorafgaand aan het werk een ecologisch werkprotocol/plan van aanpak op waarin beschreven is hoe om wordt gegaan met lokaal aanwezige beschermde soorten en de vaste rust- en verblijfplaatsen hiervan. De adviezen in deze quickscan Natuur, het uit te voeren nader onderzoek naar het nest van eekhoorn en het uit te voeren nader vleermuisonderzoek moeten daar in ieder geval deel van uitmaken.
- Controleer voorafgaand aan de werkzaamheden het werkvak en markeer en ontzie beschermde soorten, aanwezige groeiplaatsen, nestbomen of essentiële biotopen door het instellen van een beschermingszone.
- Instrueer de uitvoerende vaklieden voorafgaand aan de feitelijke werkzaamheden.
- Registreer uitgevoerde werkzaamheden in het kader van bescherming van planten en dieren en hoe is omgegaan met calamiteiten.
- Maak duidelijk wie benaderd moet worden als onverhoopt streng beschermde of onverwachte soorten worden aangetroffen.

6.5 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden

Wij adviseren de in paragraaf 5.2 beschreven conclusie ten aanzien van de verwachting dat het werk geen invloed zal hebben op nabijgelegen Natura 2000-gebieden kort te sluiten met de provincie Noord-Brabant.

NNN

Wij adviseren de in paragraaf 5.2 beschreven conclusie ten aanzien van de verwachting dat het werk geen negatieve invloed zal hebben op het nabijgelegen NNN kort te sluiten met de provincie Noord-Brabant.

6.6 Houtopstanden

Wij adviseren door middel van een inventarisatie in beeld te brengen welke bomen vergunningsplichtig zijn bij vellen. Voor dergelijke bomen moet een omgevingsvergunning worden aangevraagd op het moment dat besloten wordt deze te verwijderen.

Bijlage 1

Juridisch kader Wet natuurbescherming

Met ingang van 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De wet regelt soortenbescherming en gebiedsbescherming. Hieronder gaan wij daar verder op in. Ook is een toelichting gegeven op de planologische bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), ofwel de voormalige Ecologische Hoofdstructuur van Nederland, ook wel EHS genoemd. Hoewel de werking van de NNN niet is geregeld onder de Wnb, kunnen onderdelen van het NNN wel degelijk vallen onder de reikwijdte van de Wnb.

Soortenbescherming

De Wnb

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden en regelt naast gebiedsbescherming (daarover verderop meer) de soortenbescherming. Deze wet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten in hun natuurlijk leefomgeving. Menselijk handelen mag geen nadelige invloed hebben op deze soorten. Volgens de Wnb is het daarom verboden beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, hun holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen aan te tasten of te verontrusten. Onderscheiden wordt tussen vogels, Europees beschermde planten- en diersoorten en Nationaal beschermde planten- en diersoorten.

Beschermde soorten

Onder de Wnb zijn als beschermde soort aangewezen:

- ruim 700 op Europees grondgebied voorkomende vogelsoorten opgenomen in de Vogelrichtlijn, beschreven in paragraaf 3.1 van de Wnb;
- 76 Europees beschermde planten- en diersoorten opgenomen in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bonn en het Verdrag van Bern, beschreven in paragraaf 3.2 van de Wnb (artikel 3.10 en 3.11);
- 157 nationale planten en diersoorten, beschreven in paragraaf 3.3 van de Wnb (artikel 3.5 en 3.8).

Vrijstelling en ontheffing

Voor elk van de drie beschermingsregimes gelden specifieke verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De verbodsbepalingen mogen niet overtreden worden, tenzij men een ontheffing kan krijgen (het zogenoemde 'nee, tenzij-principe'). Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode. Zo zijn er voor diverse nationaal beschermde soorten diverse vrijstellingen geregeld die echter per provincie kunnen verschillen.

Zorgplicht

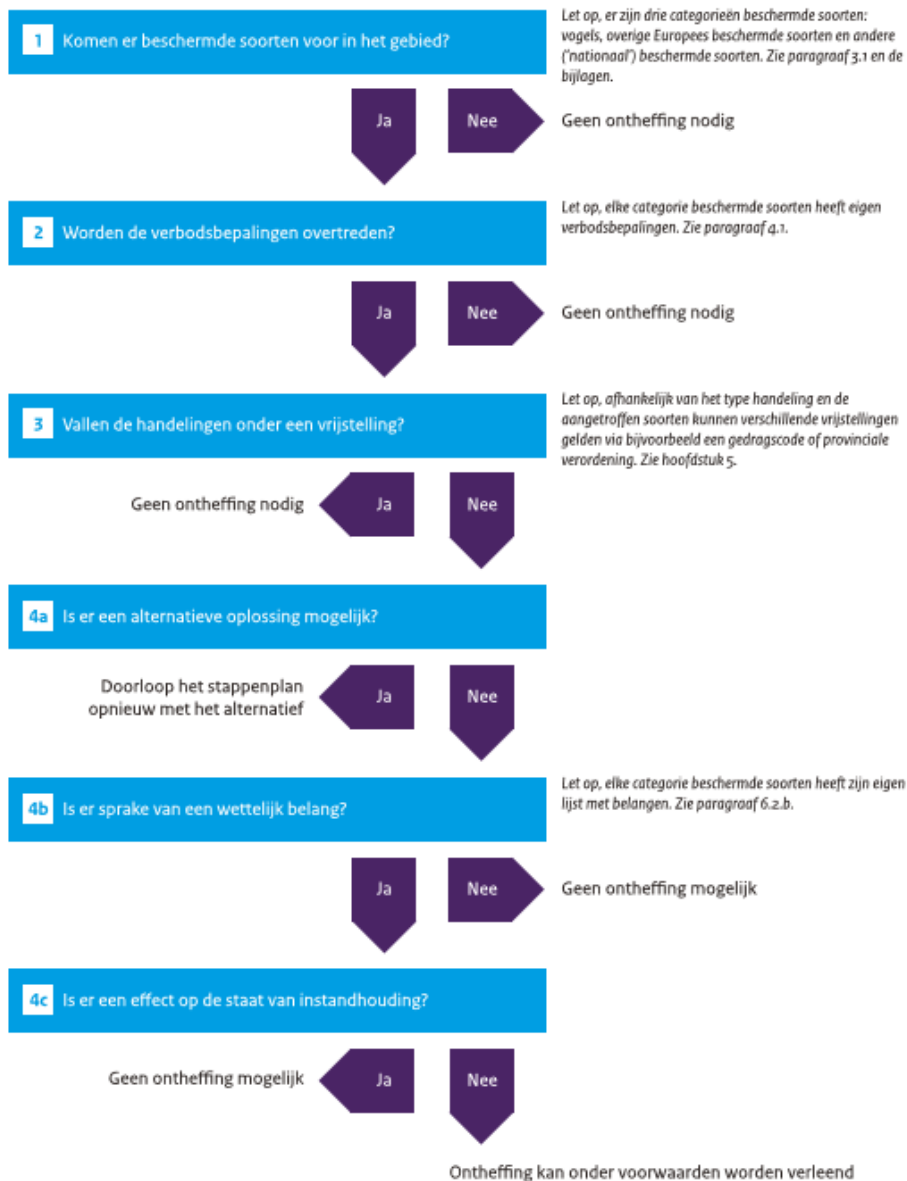
De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leef- omgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd.

Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer u een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, u zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van uw handelen. Zo nodig raadpleegt u een ecooloog. Bij de uitvoering van die handeling moet u negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen dan wel beperken of ongedaan maken.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime Europese soorten § 3.2 Wnb	Beschermingsregime nationale soorten § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Stroomschema

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) hanteert een stappenplan om te bepalen of een ontheffing in het kader van soortenbescherming nodig is. Het stroomschema hebben wij hieronder opgenomen.

Gebiedsbescherming

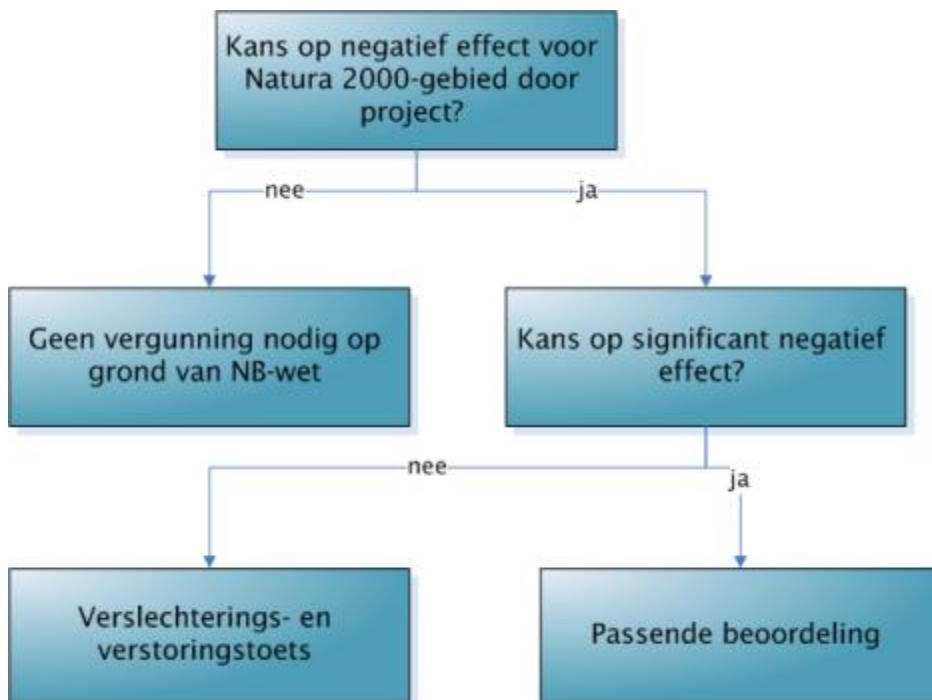
De voormalige Natuurbeschermingswet 1998 maakt sinds 1 januari 2017 onderdeel uit van de Wnb. In hoofdstuk 2 van de Wnb is nu dit onderdeel opgenomen. Maar de manier waarop getoetst wordt of een project invloed heeft op gebieden, is niet veranderd. Op grond van artikel 10a heeft de toenmalige minister van EZ gebieden aangewezen waarin uitvoering wordt gegeven aan de 'Vogelrichtlijn' (EEG nr. 79/409) en de Habitatrichtlijn (EEG nr. 29/43).

Gebieden

Onder de Wnb zijn uitsluitend Natura 2000-gebieden beschermd. Beschermden natuurmonumenten zoals we deze voorheen kenden, zijn in de meeste gevallen opgenomen in Natura 2000-gebieden.

Vergunning

Als er geen sprake is van een negatief effect, is er geen vergunning nodig. Als er wel sprake is van een mogelijk negatief effect, is een vergunning noodzakelijk en dient de vergunningsprocedure te worden gestart en gaat de habitattoets verder. Als het om een mogelijk negatief effect gaat dat zeker niet significant is, dan moet er een verslechteringstoets worden uitgevoerd en komt u in de fase 'verslechteringstoets'. Gaat het om een mogelijk significant negatief effect dan is een passende beoordeling nodig en wordt verder gegaan met de fase 'passende beoordeling'. De passende beoordeling moet gebaseerd zijn op onderzoek en de best beschikbare wetenschappelijke gegevens. De mogelijke effecten van de te beoordelen activiteiten of plannen worden dan onderzocht. De procedure is in onderstaand schema toegelicht.

Houtopstanden

Voor houtopstanden buiten de bebouwde kom Boswet was voor inwerkingtreding van de Wnb de Boswet van toepassing. De regels zijn overgenomen in hoofdstuk 4 van de Wnb. Voor houtopstanden die staan buiten de bebouwde komgrens zoals vastgesteld op grond van artikel 4.1 onder a. Wnb, kan velling van de houtopstand verplichtingen in het kader van deze wet geven. Tot 2017 werd een dergelijke komgrens vastgesteld in het kader van de Boswet. De standplaats van houtopstand buiten deze kom houdt in dat op velling van deze houtopstand of onderdelen daarvan, de meld- en herplantplichten van artikel 4.2 Wnb en artikel 4.3 Wnb van toepassing kunnen zijn. Op deze plichten kunnen vrijstellingen van toepassing zijn. Provinciale verordeningen kunnen nadere regels bevatten omtrent deze plichten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het omvat de voormalige Ecologische Hoofdstructuur ofwel de EHS. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de twintig Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim zes miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Structuurschema Groene Ruimte

Van rijkswege is het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) opgesteld. Hierin staan afspraken over de natuur in landelijke gebieden. De nota is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurkenmerken en -waarden. Bepaald is dat het NNN moet worden beschermd en ontwikkeld door een combinatie van:

- planologische bescherming;
- aankoop van gronden;
- het afsluiten van beheerovereenkomsten met particuliere eigenaren;
- inspanningen voor een goede kwaliteit van milieu en water.

In het NNN worden planten en dieren in waardevolle natuurgebieden beschermd. In een bestemmingsplan wordt het natuurnetwerk concreet begrensd.

Ingrepen in de NNN

In de NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn en er sprake is van een groot openbaar belang. De effecten van een ingreep moeten worden gecompenseerd. In principe zijn ingrepen in of nabij de NNN die invloed hebben op natuurwaarden vergunningsplichtig. Welk spoor gevolgd moet worden en of er daadwerkelijk sprake is van een aantasting van natuurwaarden in de NNN is afhankelijk van de concrete planvorming.

Centraal postadres

Rechtestraat 12
5455 GE Wilbertoord
T. 088 - 262 72 00

Voor meer informatie over
Cobra bezoek onze websites
www.Cobra-Adviseurs.nl
info@Cobra-Adviseurs.nl